

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicología: Psicología da arte

Materia	Psicología: Psicología da arte			
Código	P01G010V01302			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Pérez Fabello, María José			
Profesorado	Pérez Fabello, María José			
Correo-e	fabello@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B6	Capacidade de traballar en equipo.
C4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade
C22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo
C23	Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas
C25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.
C26	Capacidade de curiosidade e de sorpresa máis para alén da percepción práctica. Desenvolver a percepción mental para alén do retiniano
C27	Capacidade de traballar de maneira autónoma. Desenvolver a capacidade de suscitar, desenvolver e concluír o traballo artístico persoal
C28	Capacidade de traballar en equipo. Capacidade de organizar, desenvolver e resolver o traballo mediante a aplicación de estratexias de interacción
C29	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación
C30	Capacidade de perseveranza. Desenvolver a constancia necesaria para resolver as dificultades inherentes á creación artística
C33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento
C34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico
C37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O alumnado adquirirá coñecementos básicos dos procesos de percepción e memoria mediante a realización das distintas actividades que se propoñen ao longo do cuadrimestre e as sesións maxistrais.	C22 C25 C27 C30
O alumnado adquirirá coñecementos básicos achega do proceso creativo, a imaxinaría mental e os mapas cognitivos mediante a realización das distintas actividades que se propoñen ao longo do cuadrimestre e as sesións maxistrais..	C27 C30 C33

O alumnado será capaz de relacionar os procesos de percepción e memoria no proceso artístico a través de propostas de traballos de artista e exercicios de aula.		C26 C27
Os alumnos/*as serán capaces de relacionar o proceso creativo, a imaxinaría mental e os mapas cognitivos na creación artística a través de propostas de traballos de artista e exercicios de aula.		C26 C27
O alumnado será capaz de contemplar distintas posibilidades na resolución dun problema en reflexións na realización de exercicios tanto para contido teórico como prácticas de experimentación.		C26 C29 C37
Os alumnos/*as serán capaces de comprender e valorar distintos discursos nas sesións maxistras e a través de presentación de traballos e exercicios de aula.		C29 C34
O alumnado coñecerá distintos modos para percibir e interpretar acontecementos a través de lecturas.		C22 C34 C37
O alumnado coñecerá distintos criterios de avaliación e aplicaraos a procesos de percepción e memoria mediante a realización de distintas practicas de aula.		C22 C33 C34
Os alumnos/*as coñecerán probas para a creación de imaxes mentais mediante a resolución de distintos tests de imaxe.		C22 C33
O alumnado desenvolverá a habilidade para dialogar e chegar a acordos en traballos en grupo mediante a preparación e defensa dunha práctica de laboratorio.	B6	C23 C28
O alumnado será capaz de defender publicamente un traballo previamente elaborado de forma clara, con linguaxe e actitude correcta.		C23 C29
O alumnado será capaz de realizar un traballo escrito que implique un xuízo reflexivo, respectando os modos e formas academicamente establecidos		C4 C27 C29

Contidos

Tema	
TEMA *I. Introducción	Intereses en Psicología. 1. Obxecto de estudo. 2. Distintas visións. 3. Distintos métodos.
TEMA *II. O mundo da percepción	1. O ollo e a cámara fotográfica. 2. A percepción como *constructo mental. 3. A ciencia da percepción. 4. Principais teorías sobre a percepción.
TEMA *III. Constancia *perceptual	1. Constancia da cor. 2. Constancia da luminosidade. 3. Constancia da forma. 4. Constancia do tamaño.
TEMA *IV. Percepción de obxectos	1. Organización *perceptual. A *Gestalt. 2. Procesamiento neuronal. 3. Procesamiento *perceptual. 4. Coñecemento, experiencia e procesamiento.
TEMA *V. Percepción do espazo	1. Claves *oculomotrices. 2. Claves pictóricas. 3. Claves producidas polo movemento. 4. Disparidade *binocular e *estereopsia. 5. Desenvolvemento da visión *binocular.
TEMA *VI. Ilusións *perceptuales	1. Tipos de ilusións. 2. Ilusión horizontal-vertical. 3. Ilusión da lúa. 4. Ilusión de *Muller-*Lyer. 5. Ilusión de *Ponzo. 6. Figuras ambiguas e imposibles.
TEMA *VII. Memoria. O enfoque do procesamiento de información.	1. Rexistro sensorial. 2. Memoria a curto prazo. 3. Memoria a longo prazo. 4. Niveis de procesamiento: alternativa ao modelo de almacéns.
TEMA *VIII. Memoria. O esquecemento.	1. Teorías. 2. Trastornos da memoria. 3. Incremento de memoria.
TEMA *IX. Solución de problemas e pensamento creativo.	1. Unidades básicas do pensamento. 2. Imaxinaría mental. 3. Probas de creatividade. 4. Etapas do pensamento creativo. 5. A personalidade creativa.

TEMA *X. Representación mental do espazo.

1. Mapas cognitivos.
2. Coñecemento ambiental.
3. Noción de mapa cognitivo.
4. Investigacións empíricas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Prácticas de laboratorio	15	34	49
Traballo tutelado	3	4	7
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	3	4	7
Presentación	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Cartafol/dossier	0	7	7
Autoavaliación	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	É unha exposición dos contidos básicos de cada tema. Foméntase a participación do alumnado mediante a presentación de cuestións e exercicios para resolver durante as exposicións. A exposición de contidos está apoiada por presentacións *PowerPoint que se subirán á Plataforma virtual Tema.
Prácticas de laboratorio	As prácticas de laboratorio exponse para que os alumnos/*as teñan un contacto directo coa experimentación de onde xorden os contidos desenvolvidos nas sesións maxistras. Nestas prácticas hai que sinalar dous tipos de implicación por parte dos alumnos/*as: colaboración en prácticas e asistencia a prácticas. A colaboración nas prácticas implica que o/o alumno/a convértese en *experimentador/a e responsabilízase de desenvolver o experimento na clase. A asistencia a prácticas implica que o/o alumno/a convértese en suxeito experimental e participa nun grupo de control ou experimental. Exponse un total de 13 experimentos clásicos relacionado cos contidos do temario (percepción, memoria e creatividade). Cada experimento está deseñado para ser levado a cabo por un grupo máximo de dous alumnos que se encargarán de desenvolverlo na clase práctica (baixo a supervisión da profesora). O resto dos alumnos participan no experimento como suxeitos experimentais formando parte dun grupo de control ou experimental. Para a colaboración en experimentos crearanse grupos de, como máximo, dous alumnos/*as, e tantos grupos como experimentos propónse para cada un do cinco grupos de prácticas. A elección da colaboración en prácticas realizarase na Plataforma Virtual, onde se atopará un resumo de cada experimento, así como o deseño e o material necesarios para levalos a cabo. Non se poderá colaborar en máis dun experimento.

Traballo tutelado	<p>TRABALLOS TUTELADOS. 1. TRABALLOS DE ARTISTAS: elixirase un artista cuxa obra, proceso creativo ou experiencia estea relacionado coa temática proposta na materia. Trátase de reflexionar sobre a obra do/a artista a través do proceso psicolóxico. O traballo consta dunha pequena introdución na que se fala do proceso psicolóxico, unha *contextualización na que se inclúe o momento histórico e a propia vida do/a artista, para finalizar coa análise da obra e a súa proxección na temática que se analiza. ÍNDICE: introdución, contexto, análise do traballo do artista, bibliografía. A extensión mínima do traballo *mecanografiado é de 15 folios a dobre espazo co tipo de letra *Arial 12. Debe incluír bibliografía e estar *paginado. O traballo será individual. 2. XOGO PARA ENSINAR ARTE: crear un xogo (de cartas, un xogo tradicional como parchís, *oca, etc.) para ensinar arte. O obxectivo é reflexionar sobre as etapas evolutivas na infancia-adolescencia e telas en conta para deseñar o xogo dirixido a achegar ao neno/á o mundo da arte. Pódense incluír os elementos que se consideren adecuados, pero deberán xustificarse: o uso da cor, determinadas formas, elementos de motivación (como eles mesmos ou persoas vinculadas dentro da obra), etc. É necesario xerar as normas do xogo (pódense ter en conta normas que xa existen). Á parte do xogo e das normas, entregárase un informe no que se xustifiquen as distintas características do xogo en función da etapa evolutiva a quen vai dirixido. ÍNDICE: etapa evolutiva, características do xogo, xustificación e bibliografía. O mínimo son 10 folios a dobre espazo e o tipo de letra, *Arial 12. 3. IMAXES GUIADAS: elixir unha obra dun/a artista e quitar do cadro un personaxe (un punto, unha liña, un personaxe) que nos servirá de guía para coñecer ao/á artista e a súa obra. Todo ten que estar documentado e argumentado. Coñecer a etapa evolutiva para ver que é o que pode interesar máis aos nenos desa idade (motivación) e ter en conta o desenvolvemento cognitivo para adecuar o contido á idade. O traballo deberá conter un informe cos seguintes pasos: ÍNDICE: introdución (información sobre a etapa evolutiva a quen vai dirixido e por que), presentar ao/á guía, facer unha viaxe para coñecer ao/á artista, coñecer a súa cidade e o seu momento histórico. Ex.: imos visitar ao/á artista á súa casa, imos ver o seu taller e ensinanos os seus traballos (un ou dous, os máis representativos). O informe terá unha extensión mínima de 15 folios a dobre espazo co tipo de letra *Arial 12. Todos os traballos deben incluír unha portada co título do traballo, o nome e apelidos do/do autor/a, ano académico e materia. Ademais, deben incluír bibliografía e estar *paginados. A presentación de traballos farase en *PowerPoint, previa revisión da profesora. O tempo máximo de exposición son 20 minutos. Na Plataforma Virtual da Universidade, no apartado PRÁCTICAS, atoparase a información sobre as distintas alternativas, coa posibilidade de introducir a elección correspondente.</p>
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	<p>Unha parte importante neste apartado é a proposta por parte dos alumnos de preguntas tipo test relacionadas cos distintos temas da materia. As preguntas terán 4 alternativas de resposta, das cales só unha será correcta. Débese incluír *feedback nas alternativas de resposta. As preguntas formuladas que teñan o visto e prace da profesora poden formar parte de próbaa tipo test para avaliar os contidos das clases maxistras. Propóranse outras actividades para traballar os distintos contidos da materia: cuestionarios, exercicios de *autoevaluación, estudos de caso, análise de obras, participación en foros e utilización do *WIKI. Estes exercicios desenvolveranse na Plataforma Virtual TEMA, con datas de entrega e con *feedback por parte da profesora.</p>
Presentación	<p>As presentacións e exposicións, tanto de traballos tutelados como de lecturas, realizarase mediante *PowerPoint, previa revisión da profesora. O tempo de exposición máximo oscilará entre 15 e 20 minutos (incluíndo o tempo de resposta a posibles preguntas por parte dos compañeiros).</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	<p>As prácticas de laboratorio expóñense para que os alumnos/*as teñan un contacto directo coa experimentación de onde xorden os contidos desenvolvidos nas sesións maxistras. Nestas prácticas hai que sinalar dous tipos de implicación por parte dos alumnos/*as: colaboración en prácticas e asistencia a prácticas. A colaboración nas prácticas implica que o/o alumno/a convértese en *experimentador/a e responsabilízase de desenvolver o experimento na clase. A asistencia a prácticas implica que o/o alumno/a convértese en suxeito experimental e participa nun grupo de control ou experimental. Expóñense un total de 13 experimentos clásicos relacionado cos contidos do temario (percepción, memoria e creatividade). Cada experimento está deseñado para ser levado a cabo por un grupo máximo de dous alumnos que se encargarán de desenvolverlo na clase práctica (baixo a supervisión da profesora). O resto dos alumnos participan no experimento como suxeitos experimentais formando parte dun grupo de control ou experimental. Para a colaboración en experimentos creáranse grupos de, como máximo, dous alumnos/*as, e tantos grupos como experimentos propóñense para cada un dos cinco grupos de prácticas. A elección da colaboración en prácticas realizarase na Plataforma Virtual, onde se atopará un resumo de cada experimento, así como o deseño e o material necesarios para levarlos a cabo. Non se poderá colaborar en máis dun experimento.</p>

Traballo tutelado

TRABALLOS TUTELADOS. 1. TRABALLOS DE ARTISTAS: elixirase un artista cuxa obra, proceso creativo ou experiencia estea relacionado coa temática proposta na materia. Trátase de reflexionar sobre a obra do/a artista a través do proceso psicolóxico. O traballo consta dunha pequena introdución na que se fala do proceso psicolóxico, unha *contextualización na que se inclúe o momento histórico e a propia vida do/a artista, para finalizar coa análise da obra e a súa proxección na temática que se analiza. ÍNDICE: introdución, contexto, análise do traballo do artista, bibliografía. A extensión mínima do traballo *mecanografiado é de 15 folios a dobre espazo co tipo de letra *Arial 12. Debe incluír bibliografía e estar *paginado. O traballo será individual. 2. XOGO PARA ENSINAR ARTE: crear un xogo (de cartas, un xogo tradicional como parchís, *oca, etc.) para ensinar arte. O obxectivo é reflexionar sobre as etapas evolutivas na infancia-adolescencia e telas en conta para deseñar o xogo dirixido a chegar ao neno/á o mundo da arte. Pódense incluír os elementos que se consideren adecuados, pero deberán xustificarse: o uso da cor, determinadas formas, elementos de motivación (como eles mesmos ou persoas vinculadas dentro da obra), etc. É necesario xerar as normas do xogo (pódense ter en conta normas que xa existen). Á parte do xogo e das normas, entregarase un informe no que se xustifiquen as distintas características do xogo en función da etapa evolutiva a quen vai dirixido. ÍNDICE: etapa evolutiva, características do xogo, xustificación e bibliografía. O mínimo son 10 folios a dobre espazo e o tipo de letra, *Arial 12. 3. IMAXES GUIADAS: elixir unha obra dun/a artista e quitar do cadro un personaxe (un punto, unha liña, un personaxe) que nos servirá de guía para coñecer ao/á artista e a súa obra. Todo ten que estar documentado e argumentado. Coñecer a etapa evolutiva para ver que é o que pode interesar máis aos nenos desa idade (motivación) e ter en conta o desenvolvemento cognitivo para adecuar o contido á idade. O traballo deberá conter un informe cos seguintes pasos: ÍNDICE: introdución (información sobre a etapa evolutiva a quen vai dirixido e por que), presentar ao/á guía, facer unha viaxe para coñecer ao/á artista, coñecer a súa cidade e o seu momento histórico. Ex.: imos visitar ao/á artista á súa casa, imos ver o seu taller e ensínanos os seus traballos (un ou dous, os máis representativos). O informe terá unha extensión mínima de 15 folios a dobre espazo co tipo de letra *Arial 12. Todos os traballos deben incluír unha portada co título do traballo, o nome e apelidos do/do autor/a, ano académico e materia. Ademais, deben incluír bibliografía e estar *paginados. A presentación de traballos farase en *PowerPoint, previa revisión da profesora. O tempo máximo de exposición son 20 minutos. Na Plataforma Virtual da Universidade (*FAITIC), no apartado PRÁCTICAS, atoparase a información sobre as distintas alternativas, coa posibilidade de introducir a elección correspondente.

Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)

Unha parte importante neste apartado é a proposta por parte dos alumnos de preguntas tipo test relacionadas cos distintos temas da materia. As preguntas terán 4 alternativas de resposta, das cales só unha será correcta. Débese incluír *feedback nas alternativas de resposta. As preguntas formuladas que teñan o visto e prace da profesora poden formar parte de próbaa tipo test para avaliar os contidos das clases maxistras. Propóranse outras actividades para traballar os distintos contidos da materia: cuestionarios, exercicios de *autoevaluación, estudos de caso, análise de obras, participación en foros e utilización do *WIKI. Estes exercicios desenvolveranse en Moodle no campus remoto, con datas de entrega e con *feedback por parte da profesora.

Avaliación					
	Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Prácticas de laboratorio	Avaliación formativa continua Avaliación *sumativa: valórase a asistencia, a preparación-documentación, a claridade, a organización de contidos, o traballo en grupo e a actitude. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1-O alumnado será capaz de contemplar distintas posibilidades na resolución dun problema. 2-Os alumnos/*as serán capaces de comprender e valorar distintos discursos. 3- O alumnado coñecerá distintos criterios de avaliación e aplicaraos a procesos de percepción e memoria. 4- Os alumnos/*as coñecerán probas para a creación de imaxes mentais. 5- O alumnado desenvolvesen a habilidade para dialogar e chegar a acordos en traballos en grupo.	20	B6	C22	C23
				C26	C28
				C29	C33
				C34	
Traballo tutelado	Avaliación formativa continua Valórase a adecuación ás normas *preestablecidas pola profesora e a actitude. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado será capaz de relacionar os procesos de percepción e memoria no proceso artístico. 2- Os alumnos/*as serán capaces de relacionar o proceso creativo, a imaxinaría mental e os mapas cognitivos na creación artística. 3- Os alumnos/*as serán capaces de comprender e valorar distintos discursos.	5		C26	C27
				C29	C34

Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Avaliación formativa e continua. Avaliación *sumativa: valórase a utilización de distintas ferramentas, a implicación, as argumentacións e reflexións, e a actitude. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado adquirirá coñecementos básicos dos procesos de percepción e memoria. 2- O alumnado adquirirá coñecementos básicos achega do proceso creativo, a imaxinaría mental e os mapas cognitivos.	5	C22 C25 C27 C30 C33
Presentación	Avaliación formativa e continua Avaliación *sumativa: valórase a claridade e a sinxeleza na exposición, a compostura e a actitude na exposición. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado será capaz de defender publicamente un traballo previamente elaborado de forma clara, con linguaxe e actitude correcta.	5	C23 C29
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación **sumativa e final: consistirá nunha proba obxectiva sobre os contidos que conforman a materia. A proba constará de 30 preguntas con catro alternativas, das que só unha é correcta. Esta avaliación **faráse no período de avaliación o final do *cuadrimestre, en horario de teoría. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado adquirirá coñecementos básicos dos procesos de percepción e memoria. 2- O alumnado adquirirá coñecementos básicos achega do proceso creativo, a imaxinaría mental e os mapas cognitivos. 3- O alumnado será capaz de relacionar os procesos de percepción e memoria no proceso artístico. 4- Os alumnos/*as serán capaces de relacionar o proceso creativo, a imaxinaría mental e os mapas cognitivos na creación artística. 5- O alumnado será capaz de contemplar distintas posibilidades na resolución dun problema. 6Os alumnos/*as serán capaces de comprender e valorar distintos discursos.	40	C22 C25 C26 C27 C29 C30 C33 C34 C37
Cartafol/dossier	Avaliación final do traballo tutelado: valórase a adecuación ás normas establecidas, a preparación, a claridade, os medios utilizados e o nivel de *profundización. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado é capaz de realizar un traballo escrito que implique un xiúzo reflexivo, respectando os modos e formas academicamente establecidos.	5	C4 C27 C29
Autoavaliación	(*)Evaluación *sumativa y final: consistirá en una prueba objetiva sobre los contenidos que conforman la materia. La prueba constará de 30 preguntas con cuatro alternativas, de las que solo una es correcta. Esta evaluación *faráse en el período de evaluación el final del *cuatrimestre, en horario de teoría. RESULTADOS DE APRENDIZAJE 1- El alumnado adquirirá conocimientos básicos de los procesos de percepción y memoria. 2- El alumnado adquirirá conocimientos básicos acerca del proceso creativo, la imagería mental y los mapas cognitivos. 3- El alumnado será capaz de relacionar los procesos de percepción y memoria en el proceso artístico. 4- Los alumnos/as serán capaces de relacionar el proceso creativo, la imagería mental y los mapas cognitivos en la creación artística. 5- El alumnado será capaz de contemplar distintas posibilidades en la resolución de un problema. 6Los alumnos/as serán capaces de comprender y valorar distintos discursos.	20	C22 C25 C26 C27 C29 C30 C33 C34 C37

Outros comentarios sobre a Avaliación

Farase unha proba tipo test ao final do cuadrimestre. Na convocatoria de xullo só se poderá optar á proba de preguntas obxectivas, aínda que se terá en conta a puntuación alcanzada en distintas actividades durante o cuadrimestre. Datas de avaliacións extraordinarias publícanse na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CAMPOS, A., **Manual de prácticas de psicología básica**, 1988,
COON, D., **Psicología**, 1999,

GOLDSTEIN, E.B., **Sensación y percepción**, 1999,
LAHEY, B.B., **Introducción a la psicología**, 1999,
MYER, D. G., **Psicología**, 1999,
ROCK, I., **La percepción**, 1985,
SCHIFFMAN, H. R., **La percepción sensorial**, 1981,
VEGA DE M., **Introducción a la psicología cognitiva**, 1984,
COON, D., MITTERER, J. O., **Introduction to Psychology**, 2007,
GOLDSTEIN, E. B., **Sensation and perception**, 2010,
LAHEY, B. B., **Psychology: an introduction**, 2012,
Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

*ARAGONES., *J.*I. e *AMÉRIGO, M. (2000). Psicología ambiental. Madrid: Pirámide.
*ARNHEIM, *R. (1995). Arte e percepción visual. Madrid: Alianza.
*ARNHEIM, *R. (1995). Cara a unha psicología da arte. Arte e *entropía. Madrid: Alianza.
BALLESTEROS, S. (2000). Psicología xeral: un enfoque cognitivo para o século *XXI. Madrid: *Universitas.
BALLESTEROS, S. e GARCÍA, *B. (1995). Procesos psicolóxicos básicos. Madrid: *Universitas.
*BEST, *J.*B. (2001). Psicología cognitiva. Madrid: *Paraninfo.
*COHEN, D. e *MACKEITH, S.A. (1993). O desenvolvemento da imaxinación. Barcelona: *Paidós.
LÓPEZ-*OTÍN, *C. (2019). A vida en catro letras. Barcelona: *Paidós.
*GARDNER, *H. (1997). Arte mente e cerebro. Barcelona: *Paidós.
*GOMBRICH, E. *H. (1993). A imaxe e o ollo. Madrid: Alianza Forma.
*GOMBRICH, E. *H., *HOCHBERG, *J., e BLACK, M. (1993). Arte, percepción e realidade. Barcelona: *Paidós.
*GOMBRICH, E. *H. (1998). *Meditaciones sobre un caballo de xoguete e outros ensaios sobre a teoría da arte. Madrid: Debate.
JOHNSON-*LAIRD, *Ph.*N. (2000). O computador e a mente. Barcelona: *Paidós.
LÁZARO, *V. (2000). A representación mental do espazo ao longo da vida. Zaragoza: *Egido.*RATEY, *J. *J. (2003). O cerebro: manual de instrucións. Barcelona: *Debolsillo.
*SCHACTER, D. *L. (1999). En busca da memoria: o cerebro, a mente e o pasado. Barcelona: Edicións Grupo Zeta.
*SOLOMON, M. *R. (1997). Comportamento do consumidor. México: *Prentice Hall
*VIGOUROUX, *R. (1996). A fábrica do belo. Barcelona: Prensa Ibérica.

LECTURAS

PERCEPCIÓN

- *Crary, *J. (2008). Suspensións da percepción. Atención, espectáculo e cultura moderna. Madrid: *AKAL.
- *Heller, E. (2004). Psicología da cor. Barcelona: Editorial Gustavo *Gili.
- *Gombrich, E. *H.; *Hochberg, *J., e Black, M. (1993). Arte, percepción e realidade. Barcelona: *Paidós.
- *Sacks, Ou. Un antropólogo en *marte.
- *Sacks, Ou. O home que confundiu á súa muller cun chapeu.
- *Sacks, Ou. A illa dos cegos á cor.
- *Sacks, Ou. Cunha soa perna.

MEMORIA

- *Schacter, D. *L. (2003). O sete pecados da memoria. Barcelona: Ariel (capítulos *do 1 ao 4, *pp. 23-140).
- *Schacter, D. *L. (2003). O sete pecados da memoria. Barcelona: Ariel (capítulos do 4 ao 8, *pp. 141-253).

*COGNICIÓN E CREATIVIDADE

- *Sternberg, *R. *J. e *Lubart, *T. *I. (1997). A creatividade nunha cultura conformista. Barcelona: *Paidós (capítulos do 1 ao 5, *pp. 17-162).
- *Sternberg, *R. *J. e *Lubart, *T. *I. (1997). A creatividade nunha cultura conformista. Barcelona: *Paidós (capítulos do 6 ao 11, *pp. 163-308).
- *Gardner, *H. (1999). Mentas extraordinarias. Barcelona: *Kairós.
- *Weisberg, *R. *W. (1989). A creatividade o xenio e outros mitos. Barcelona: Labor.
- García Delgado-Segues, *C. (2022). O eu creativo. Arpa.
- Montero, *R.*w. (2022). o perigo de estar corda. *Seix *Barral.
- García-Delgado, *C. (2022). O eu creativo. Arpa.

INDIVIDUO E SOCIEDADE

- *Ariely, D. (2008). As trampas do desexo. Barcelona: Ariel.
- López-*Oín, *C. (2019). A vida en catro letras. Claves para *enterder a diversidade a enfermidade e a felicidade. Barcelona: Planeta.
- Torres, E., Conde, E. e Ruiz, *C. (2002). Desenvolvemento humano na sociedade audiovisual. Madrid: Alianza. (capítulos do 1 ao 5, *pp. 17-140).
- Torres, E., Conde, E. e Ruiz, *C. (2002). Desenvolvemento humano na sociedade audiovisual. Madrid: Alianza. (Capítulos do 6 ao 10, *pp. 141-286).
- *Crary, *J. (2015). 24/7. O capitalismo ao asalto do soño. Barcelona: Planeta.

RECOMENDACIÓNS PARA PREPARAR Os CONTIDOS DA MATERIA

- Para o tema *I recoméndase *LAHEY, *B.*B. (1999). Introducción á psicoloxía. Madrid: *McGaw-*Hill (capítulo 1, *pp. 1-17; capítulo 5, *pp. 214-260; capítulo 11, *pp. 507-515).
- Para o tema *II recoméndase ROCK, *I. (1985). A percepción. Barcelona: Labor (capítulo 1, *pp. 1-13). FERNÁNDEZ BALLESTEROS, *J. *L. (2000). Procesos básicos de psicoloxía xeral *I. Madrid: Sanz e Torres (Capítulo 25, *pp. 405-410).
- Para o tema *III recoméndase *GOLDSTEIN, E.*B. (1999). Sensación e percepción. Madrid: *Thomson (capítulo 6, *pp. 157-174).
- Para o tema *IV recoméndase *GOLDSTEIN, E.*B. (1999). Sensación e percepción. Madrid: *Thomson (capítulo 7, *pp. 177-213).
- Para o tema VIN recoméndase *GOLDSTEIN, E.*B. (1999). Sensación e percepción. Madrid: *Thomson (capítulo 8, *pp. 214-244).
- Para o tema VIN recoméndase CAMPOS, A. (1988). Manual de prácticas de psicoloxía básica. Barcelona: Grupo Editor Universitario (capítulo 5, *pp. 63-76); *SCHIFFMAN, *H. *R. (1981). A percepción sensorial. México: *Limusa (capítulo 17, *pp. 337-358).
- Para os temas *VII e *VIII recoméndase *LAHEY, *B.*B. (1999). Introducción á psicoloxía. Madrid: *McGraw-*Hill (capítulo 6, *páx. 261-302).
- Para os temas *IX recoméndase *FELDMAN, *R. S. (1998). Psicoloxía. México: *McGraw-*Hill (capítulo 7, *pp. 233-252); *COON, D. (1999). Psicoloxía. Madrid: *Thomson. (capítulo 11, *pp. 347-369).
- Para o tema *X recoméndase VEIGA DE M. (1984). Introducción á psicoloxía. Madrid: Alianza (punto 5.6, *pp. 247-259).
-